

захист правам громадян і встановлював засади справедливого судочинства. Однак, варто зазначити, що кодекс містив дуже суворі покарання, і деякі з них можуть викликати відчуття несправедливості.

Отже, це джерело містило ретельно встановлені норми та санкції для різних правових питань і визначав стандарти поведінки для різних соціальних класів.

Література

1. Луговий О. М. Історія Стародавнього Сходу : навч.-метод. посіб. до нормативної дисципліни професійної підготовки для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія. Частина I. Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2021. 214 с.

ХАРАКТЕРНІ РИСИ ПЕРЕТВОРЕНЬ УРЯДУ ФІДЕЛЯ КАСТРО: ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ (1959-1961 рр.)

Катерина Качинська

Науковий керівник:
Оксана Черевко

Феномен Кубинської революції 1959 р. залишається актуальним у науковій площині, оскільки в результаті неї країна пішла не властивим регіонові Латинської Америки історичним шляхом побудови соціалізму. Кубинський досвід постійно перебуває в полі зору істориків, політологів, політиків, економістів. Поглибленого вивчення потребують перші кроки уряду Ф. Кастро для встановлення суспільної та соціалістичної власності на основні знаряддя і засоби виробництва.

Країна мала ряд серйозних і складних проблем, які для свого вирішення потребували рішучих і радикальних дій. Внаслідок економічної відсталості, рівень життя населення на Кубі був вкрай низьким: напередодні революції середньорічний дохід на душу населення коливається від 250 до 300 песо. Рівень постійного безробіття був дуже високим, що ускладнювалося зростанням населення. Революція мала розв'язувати питання економічного характеру, зокрема підвищення матеріального добробуту населення країни [3, с. 136].

На першому етапі революційних перетворень ключовою дією було повернення незаконно привласненого майна, яке належало диктатору Фульгенсіо Батісті та його спільникам. Це стосувалося не лише земель, а й промислових підприємств і інших ресурсів, які були націоналізовані. Відновлення контролю над цим майном дозволило уряду Кастро забезпечити додаткові ресурси для розвитку економіки, подолати її відсталість порівняно з іншими країнами.

Також відбувся перерозподіл доходів підприємств на користь розвитку країни та підвищення рівня життя населення. Збільшення заробітних плат і зниження тарифів на комунальні послуги спрямовувалися на поліпшення соціально-економічного становища громадян.

Ці заходи були лише початком широкого спектру реформ, які спрямовувалися на створення соціалістичного суспільства на Кубі. [2, с. 180-181].

Також першому етапу характерний початок проведення аграрної реформи, яка впроваджувалася в інтересах незаможних верств населення. Саме вона забезпечила збільшення сільськогосподарського виробництва, заміну латифундій на кооперативи, усунення залежності від монокультури (цукрової тростини), стимулювання розвитку промисловості державними та приватними засобами. Загалом, вони мали на меті узгодити інтереси різних соціальних верств, зацікавлених у змінах [5, с. 278].

Другий етап відзначається боротьбою з іноземним капіталом та його націоналізацією. Найперше це було пов'язано з попередньою політикою США в регіоні, з якою новий уряд намагався боротися.

Процес націоналізації американського капіталу передбачав компенсацію за завданий республіці збиток. В результаті цієї політики ряд добре обладнаних підприємств потрапив під контроль революційного уряду. [2, с. 184-185].

Однак, промисловці чинили опір нововведенням. Для боротьби зі змінами найчастіше використовувалися саботажі, які часто шкодили не лише економіці країни, а і самому підприємству.

Держава почала брати участь у вирішенні виробничих конфліктів між робітниками та підприємцями. Однак державне регулювання не зачіпало великих, провідних підприємств, а ореолом їхньої діяльності насамперед виступали заводи та фабрики середньої величини [1, с. 233].

В цей період заклалися основи нової організації господарства, розпочалося добровільне вкладання в фонд індустріалізації (4% зарплати), з цією метою використовували профспілки.

Третій етап ознаменувався переходом до політики правильного використання ресурсів, для підвищення добробуту народу. За допомогою націоналізації держава намагалася зосередити у своїх руках контроль над усіма підприємствами. Для більшої продуктивності створювалися об'єднання робітників певної галузі, які самі могли коригувати плани виробництва в майбутньому [5, с. 344].

Загалом 1961 р. став вирішальним для початку соціалістичного будівництва, закладалися основи соціалістичного господарства. Також відбувалося поширення освіти та безплатної медицини.

Зміни зачепили також державний апарат: були створені міністерство промисловості, міністерство зовнішньої торгівлі, міністерство внутрішньої торгівлі, було реорганізовано Національний банк, міністерство фінансів, Центральну раду планування, а в провінціях і районах були організовані Хунти координації, виконання та інспекції (ХУСЕІ) [2, с. 200].

Отже, революційні економічні перетворення здійснені урядом Ф. Кастро ліквідували вплив іноземців та іноземного капіталу на економіку країни шляхом націоналізації, віддалили новостворену країну від США та провели аграрну реформу, яка заклала основи господарського життя та підвищення добробуту населення. Крім того, зміни розпочали соціалістичне будівництво та стали поштовхом до формування соціалістичного суспільства, і визначили подальший шлях розвитку країни та її міжнародної співпраці.

Література

1. Дзанатта Л. Фідель Кастро. Останній «католицький король». ; пер. з італ. Г. Залевської. Львів : Видавництво Анетти Антоненко ; Київ : Ніка-Центр, 2022. 432 с.
2. Кастро Ф., Рамоне И. Фідель Кастро. Моя жизнь. Биография на два голоса. Москва: РИПОЛ классик, 2009. 784 с.
3. Ле Риверенд Х. Экономическая история Кубы. Москва: Наука, 1967. 199 с.
4. Вилабой С., Вега О. Куба. Взгляд на историю. New York: Ocean Press, Второе издание, 2015. 132 с.
5. Слезкин Л. История Кубинской Республики. Москва: Наука, 1966. 467 с.